

تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان: بررسی مؤلفه‌ها، الگوهای اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن (مورد: مقایسه زنان شاغل و خانه‌دار ۲۰-۴۹ ساله شهر اصفهان)

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۰/۰۳

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۱۹

کد مقاله: ۳۳۱۳۱

محمدعلی زکی^۱

چکیده

زندگی پژوهی، یکی از موضوعات کاربردی در تحقیقات جامعه‌شناسی ایران معاصر تلقی شده که شامل تحقیقاتی بوده که به ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی افراد (برای نمونه معناداری زندگی، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی، سبک زندگی و مهارت‌های زندگی) می‌پردازد. رضایت زندگی یکی از مهم‌ترین شاخص‌های کیفیت زندگی اجتماعی و سلامت روانی محسوب می‌شود. رضایت از زندگی ارزیابی شناختی و آگاهانه فرد از کیفیت زندگی خود می‌باشد. زنان نیمی از ساختار اجتماعی ایران را به خود اختصاص داده‌اند. برخورداری زنان از رضایت زندگی بی‌شک در عرصه‌های مختلف نظام فردی، خانوادگی، فرهنگی و اجتماعی زنان تأثیر چشمگیر و شگرفی از خود بجا می‌گذارد. هدف تحقیق تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان در ایران (مورد: شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان، مؤلفه‌ها، الگوهای اجتماعی و همچنین بررسی نقش عوامل اجتماعی بر آن) خواهد بود. پژوهش حاضر تحقیقی پیمایشی و ابزار جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه چندبعدی رضایت زندگی هیوبنر (۲۰۰۱) بوده که ابزار مذکور پنج حوزه رضایت زندگی را موردسنجش قرار داده است. جامعه آماری کلیه زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان و نمونه آماری شامل ۳۸۴ زن در نظر گرفته شد. پژوهش نشان داده که تمامی پنج مؤلفه و همچنین کل رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان در سطح زیاد ارزیابی شده است. اگرچه وضع اقتصادی زنان تأثیری در رضایت از زندگی آنان نداشته ولیکن رضایت زندگی از زنان متأثر از وضع زناشویی گزارش شده است. رضایت زندگی زنان شهر اصفهان به‌طور جداگانه روابط معناداری منفی با پنج متغیر تحصیلات، طبقه اجتماعی، سن، درآمد و تعداد فرزندان و همچنین روابط معناداری با چهار متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی و بیگانگی اجتماعی داشته‌اند. نتایج تحلیل مسیر نشان داده که بیشترین عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان، به ترتیب اختصاص به هفت متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی، وضع زناشویی، تعداد فرزندان، بیگانگی اجتماعی و سن زنان داشته‌اند و در مجموع ۹۱ درصد تغییرات رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان را تبیین می‌کنند. وضع اقتصادی تأثیری در رضایت زندگی زنان نداشته و نوعی همگونی (تجانس) اجتماعی در رضایت زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان مشاهده شده است. از طریق چهار متغیر حمایت اجتماعی، دین‌داری، معناداری زندگی و بیگانگی اجتماعی می‌توان موجبات افزایش رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان را فراهم نمود.

واژگان کلیدی: زنان، رضایت از زندگی، شاغل، خانه‌دار، شهر اصفهان

زندگی پژوهی؛ یکی از موضوعات کاربردی در تحقیقات جامعه‌شناسی ایران معاصر تلقی شده که شامل تحقیقاتی بوده که به ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی افراد (برای نمونه معناداری زندگی، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی، سبک زندگی و مهارت‌های زندگی) می‌پردازد. مطالعه احساسات مثبت بخش قابل توجهی از نظریات و تحقیقات علوم رفتاری و اجتماعی را به خود اختصاص داده است (داینرولوکاچ، ۲۰۰۰: ۴۵). کیفیت زندگی^۱، یکی از مصادیق احساسات مثبت تلقی شده و شامل کاربردهای متعددی هم چون رضایت از زندگی^۲، (داینرولوکاچ، ۲۰۰۰)، احساس خوشبختی^۳ (شاین و جانسون، ۱۹۷۸)، شادکامی^۴ (آندریو و وایتی، ۱۹۷۶) می‌باشد (برامستون و همکاران، ۲۰۰۲: ۶۵). رضایت از زندگی، احساس خوشبختی، شادکامی و کیفیت زندگی وجوه متعددی از سلامتی آدمی محسوب می‌شوند (ونهاون، ۲۰۰۰ و بولینگ و ویندسور، ۲۰۰۰)^۵ (به نقل از زکی و میر بهاء‌الدینی، ۱۳۹۱: ۸). اشکال، انواع و ابعاد گوناگونی از احساس خوشبختی (بهریستی) برای نمونه احساس خوشبختی انسانی^۶، احساس خوشبختی معنوی^۷، احساس خوشبختی اجتماعی^۸، احساس خوشبختی ذهنی^۹، احساس خوشبختی روانی^{۱۰} و احساس خوشبختی اجتماع مدار^{۱۱} در متان علمی مورد بررسی قرار گرفته شده است.

از کمپ در تعریف رضایت از زندگی می‌گوید: رضایت بر تجربه شناختی و داورانه دلالت دارد که به‌عنوان اختلاف ادراک شده بین آرزو و پیشرفت در زندگی (تحقق آرزو) تعریف می‌شود. اینگلهارت رضایت از زندگی را بازتاب توازن میان آرزوهای شخصی و وضعیت عینی فرد در زمینه‌های گوناگون همچون درآمد، مسکن، زندگی خانوادگی و فعالیت‌های فراغت و... می‌داند. رضایت از زندگی بازتاب توازن میان آرزوهای شخص و وضعیت فعلی او هست. به عبارتی هرچه شکاف بین سطح آرزوهای فرد و وضعیت عینی وی بیشتر گردد، رضایتمندی کاهش می‌یابد، اما سطوح آرزوهای فرد به تدریج با وضعیت وی تطبیق خواهد یافت (اینگلهارت، ۱۳۷۳: ۵۰). منظور از رضایت از زندگی، ارزیابی شناختی فرد از کیفیت زندگی خود می‌باشد (لواهلین وهیوبنر، ۱۹۹۹: ۱۵۸).

در خصوص اهمیت موضوع مورد بررسی باید خاطر نشان کرد که انسان موجودی هدفمند و همیشه در پی ارزیابی از وضعیت زندگی می‌باشد و تا زمانی که به آنچه می‌خواهد دست نیابد احساس رضایت نمی‌کند. شاید به جرات بتوان گفت نهایت آمال هر انسانی، تحقق اهداف و آرزوهایش است. البته سطح اهداف و آرزو ریشه در شرایطی دارد که فرد در کنش متقابل با دیگران و وضعیت موجود به دست می‌آورد. از این رو، امروزه هر جامعه توسعه‌یافته به فکر رضایت شهروندان خود می‌باشد، زیرا رضایت از زندگی با توسعه اجتماعی و اقتصادی همخوانی و همبستگی بالایی دارد (اینگلهارت، ۱۳۷۳: ۱۴۹). عنصر رضایت از زندگی یکی از عناصر اساسی نظم، وفاق و همبستگی اجتماعی است، توجه به آن از این جهت حائز اهمیت است که می‌توان ضمن شناخت شرایط روانی جامعه، عناصر اجتماعی بسیاری را مورد بررسی و ارزیابی قرار داد. از سوئی دیگر باید توجه داشت که وجود و تداوم نارضایتی در زندگی مردم برای هر نظام اجتماعی مشکل‌آفرین است؛ زیرا تداوم و گسترش آن باعث کم‌رنگ شدن تعهد افراد به نظام ارزشی و اعتماد آنان نسبت به سائر اعضای جامعه شده و چه بسا منشاء بسیاری از مشکلات اجتماعی شود. عواطف مثبت فرد از شرایط خود اگرچه عنصری ذهنی است اما ریشه در شرایط عینی دارد. نمی‌توان این حقیقت را نادیده انگاشت که مولفه اصلی در ارزیابی مثبت و منفی هر فرد، تحلیل و ارزیابی ذهنی است که نسبت به شرایط خود و جامعه در تطبیق با دیگران دارد.

زنان نیمی از ساختار اجتماعی ایران را به خود اختصاص داده‌اند بنابراین برخورداری زنان از رضایت زندگی می‌تواند اثرات خود را در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف زندگی فردی، اجتماعی، سیاسی و خانوادگی زنان نمایان ساخته، بر میزان سلامت روانی- اجتماعی، کارآمدی و همچنین توانمندی زنان بیافزاید. اثرات رضایت از زندگی زنان محدود به حوزه زنان نشده، بلکه در سطوح مختلف ساختار اجتماعی ایران نمایان می‌شوند. برخورداری زنان از رضایت زندگی در صحنه‌های مختلف نظام اجتماعی بروز داده می‌شود. از سوئی دیگر تخریب و یا افول رضایت زندگی زنان موجبات بروز بسیاری از مسائل اجتماعی هم در سطح زنان و

1-Quality of Life

2-Life Satisfaction

3-Well-Being

4-Happiness

5-Human Well-Being

6-Spiritual Well-Being

7-Social Well-Being

8-Subjective Well-Being

9-Psychological Well-Being

10-Community Well-Being

خصوصاً در سطح جامعه خواهد شد. رضایتمندی زنان از زندگی زمینه‌ساز تسری رضایت آنان به حوزه‌های گوناگون اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است و بالعکس کاهش رضایت از زندگی زنان، آثار منفی در سطح خرد، میانه و کلان خواهد داشت. افزایش تنش‌ها و مشکلات رفتاری، ناامیدی، اضطراب، افسردگی و... از جمله آثار منفی نارضایتی از زندگی در سطح خرد است که در سطح میانه و کلان نیز پیامدهائی هم‌چون کاهش روحیه مشارکت جوئی اجتماعی، تعاون، اعتماد اجتماعی و ... خواهدداشت.

۲- ضرورت و اهمیت تحقیق: رضایت از زندگی زنان به مثابه پدیده اجتماعی

گرایش‌های پژوهشی در تحلیل و تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی به طور عام و رضایت از زندگی زنان به طور خاص به مثابه «پدیده اجتماعی» در قالب پنج اصل قابلیت بررسی خواهد داشت (نمودار شماره ۱):

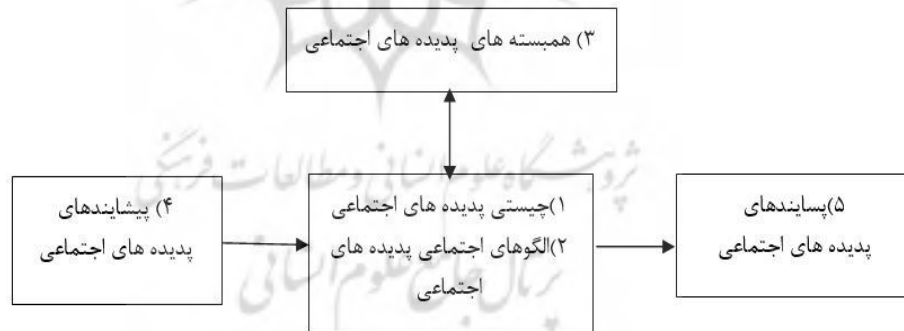
۱) چیستی رضایت از زندگی: ماهیت رضایت از زندگی چیست و چگونه است؟ مبانی نظری و پژوهشی در تبیین رضایت از زندگی چیست؟ میزان، مقدار و وضعیت کنونی از رضایت از زندگی چقدر و چگونه می‌باشد؟ مفهوم‌سازی رضایت از زندگی چگونه امکان پذیر است؟ چگونه می‌توان آنرا سنجید و ارزیابی نمود؟ مدل‌های مفهوم‌سازی و سنجش رضایت از زندگی کدامند؟ پرسشنامه‌های معتبر و مطمئن در زمینه اندازه‌گیری آن کدامند؟ رضایت از زندگی دربردارنده کدام مولفه‌های قابل اندازه‌گیری می‌باشد؟

۲) الگوهای اجتماعی رضایت از زندگی: مقایسه رضایت از زندگی برحسب جنس، سن، دین، نژاد، تحصیلات، وضع تاهل، اشتغال، قومیت، وضعیت طبقاتی، حوزه‌های اجتماعی شهری و روستائی و گروه‌های اجتماعی خاص (جوانان، دانش‌آموزان، معلمان و غیره) کدامند؟

۳) همبسته‌های اجتماعی رضایت از زندگی: آیا رضایت از زندگی با سائر متغیرهای فردی، اجتماعی و فرهنگی ارتباط دارد؟ در صورت وجود ارتباط، میزان و مقدار آن چقدر است؟

۴) رضایت از زندگی به مثابه متغیر وابسته: پیشایندهای رضایت از زندگی کدامند؟ چه عواملی موجب شکل‌گیری رضایت از زندگی می‌شوند؟ عوامل متعدد موثر کدامند و میزان تاثیر آنها در شکل‌گیری رضایت از زندگی چه مقدار است؟

۵) رضایت از زندگی به مثابه متغیر مستقل: پسایندهای رضایت از زندگی کدامند؟ پیامدها، اثرات و کارکردهای مختلف فردی، اجتماعی، خانوادگی، فرهنگی، آموزشی رضایت از زندگی در سطوح متعدد زندگی اجتماعی چیست؟ راه‌های افزایش رضایت از زندگی چیست؟ چگونه می‌توان رضایت از زندگی را افزایش داد؟

نمودار ۱- اصول و ابعاد پنج گانه تبیین جامعه‌شناختی پدیده‌های اجتماعی

در راستای تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان، هدف اصلی پژوهش عبارتند از: (۱) مطالعه و سنجش چستی اجزاء تشکیل دهنده و همچنین کل رضایت از زندگی زنان، وضعیت و میزان آن، (۲) مطالعه الگوهای اجتماعی رضایت از زندگی زنان بین زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان، (۳) بررسی نقش عوامل اجتماعی در شکل‌گیری رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان.

۳- مبانی نظری تحقیق

سازه "احساس خوشبختی ذهنی" به صورت قابل توجهی در طی دو دهه قبل در تحقیقات در نظر گرفته شده است. تحقیقات شائع سعی در ترسیم مدل سه بعدی احساس خوشبختی ذهنی داشته‌اند که عبارتند از: احساس مثبت، احساس منفی و رضایت از زندگی. تصور ذهنی رضایت از زندگی از دو بعد دیگر متفاوت است. رضایت از زندگی بیشتر مقوله‌ای شناختی است در حالی که

احساس منفی و مثبت مقوله‌ای احساسی و عاطفی تلقی می‌شوند. در برخی از تحقیقات تمایز ابعاد فوق نشان داده شده است. برای مثال داینر (داینر، ۱۹۹۴: ۸۵) گزارش کرده است که ابعاد احساسی (منفی و مثبت) راحت تر بر شرایط فیزیکی (مانند: درد و بیماری) تاثیر می‌گذارد، در حالی که رضایت از زندگی این‌گونه نیست. منظور از رضایت زندگی، طرز تلقی فرد، ارزیابی عمومی افراد نسبت به کلیت زندگی خود و یا برخی از جنبه‌های زندگی، هم‌چون زندگی خانوادگی و تجربه آموزشی است. (داینر و همکاران، ۱۹۹۹: ۲۸۰). رضایت از زندگی به معنای ارزیابی شناختی و آگاهانه افراد از کیفیت زندگی خود به مثابه یک کل واحد است که اساس آن بر معیارهای شخصی آنها قرار دارد. رضایت از زندگی از مولفه‌های نگرش مثبت افراد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می‌کنند. تجربه شادکامی و رضایت از زندگی هدف برتر زندگی به شمار می‌رود و احساس غم و ناخرسندی اغلب مانعی در راه انجام وظائف فرد شمرده می‌شوند (لواهلین و هیوینر، ۲۰۰۱: ۱۷۴). رضایتمندی از زندگی بیانگر میزان ارضای تمایلات و نیازهای اساسی انسان است. رضایتمندی را می‌توان به عنوان ارضای نیازهای اساسی و ارزیابی و تلقی مثبت افراد از قلمروهای مختلف زندگی در نظر گرفت. رضایت از زندگی به صورت سطحی از آگاهی فردی یا به عبارت بهتر به صورت ارزیابی شناختی از کیفیت زندگی تعریف شده است که ممکن است یک ارزیابی کلی و جامع را به‌همان خوبی ارزیابی در حوزه‌های اختصاصی زندگی (خانواده، خود و ...) منعکس کند.

رضایت از زندگی از سوئی باشبکه‌ای از متغیرهای روانشناختی از جمله عاطفه مثبت، عزت نفس و خوش بینی، عوامل شخصیتی و سلامت روانی و هم چنین ویژگی‌های اجتماعی افراد برای نمونه تعامل اجتماعی، سطح درآمد، طبقه اجتماعی، دینداری مرتبط می‌باشد. رضایت از زندگی اگرچه تا حد زیادی بستگی به شرایط فردی دارد، اما تاثیر عوامل اجتماعی در افزایش یا کاهش آن بسیار موثر است. جامعه از سوئی به وجود آورنده شرائطی است که می‌تواند فرد را به سوی تحقق اهداف و آرزوهای فردی سوق دهد و از سوی دیگر زمینه ساز تحقق فضائی است که فرد می‌تواند به کنش متقابل و ارتباط با هموعانی که باعث ایجاد آرامش، امنیت و اطمینان خاطر برای یک زندگی مناسب باشند، مبادرت ورزد. رضایت از زندگی، ترکیبی از شرایط فردی و اجتماعی است و در واقع خودنشانه‌ای از نگرش‌های مثبت نسبت به جهان و محیطی که وی را فرا گرفته و در آن زندگی می‌کند، می‌باشد.

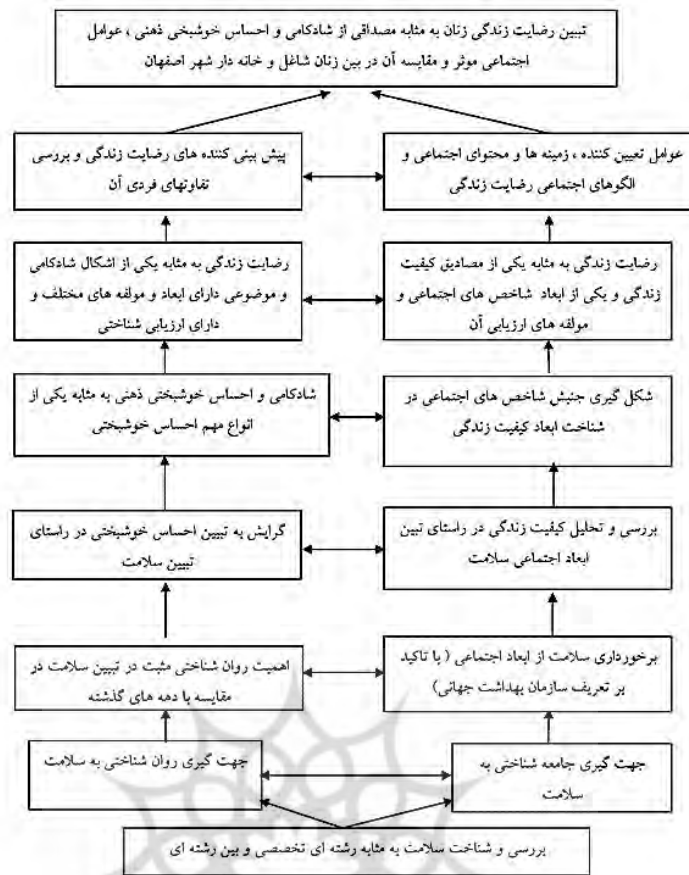
احساس خرسندی و رضایت از جنبه‌های زندگی، از مؤلفه‌های نگرش مثبت افراد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می‌کنند. رضایت از زندگی با ارزش‌ها ارتباط نزدیک اما پیچیده‌ای دارد و معیارهایی که افراد براساس آن درک ذهنی خود را از سعادت ارزیابی می‌کنند، متفاوت است. رضایت از زندگی در انسان نه تنها بازتاب کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت فرآیندهایی در سطح فردی است بلکه علاوه بر آن حاصل تعامل عوامل سطح فردی و فرهنگی است. تجربه شادکامی و رضایت از زندگی به‌عنوان هدف اعلا وجود انسانی تلقی می‌شود و بالعکس احساس غم و ناخرسندی اغلب به‌عنوان مانعی در راه انجام وظائف فرد که به ناتوانی وی در ایفاء وظائف منجر می‌شود تلقی می‌گردد (لواهلین و هیوینر، ۲۰۰۱: ۱۷۸).

برای بررسی رضایت از زندگی از سه رویکرد استفاده شده است (نمودار شماره ۲):

۱) رویکرد روانشناسی که رفتار فردی و عوامل تقویت‌کننده و برحذرکننده‌های که بر روی رفتار تاثیر می‌گذارند را بررسی می‌کند.

۲) رویکرد جامعه‌شناسی (کلاسیک) که به ساختارها و نهادهای اجتماعی پهن دامنه و تأثیر الزام‌آور آنها بر کنشگران و افکار و اعمالشان را مورد بررسی قرار می‌دهند.

۳) رویکرد ترکیبی (ترکیبی از رویکرد روانشناسی و جامعه‌شناسی) است که کنشگران آزاد و خلاق می‌دانند ولی آنها را در چهارچوب ساختارها و نهادهای پهن دامنه در نظر می‌گیرد که واکنش آنان در همین نظام و ساختارهای پهن دامنه صورت می‌گیرد.

نمودار ۲- مدل نظری و رویکرد ترکیبی پژوهش

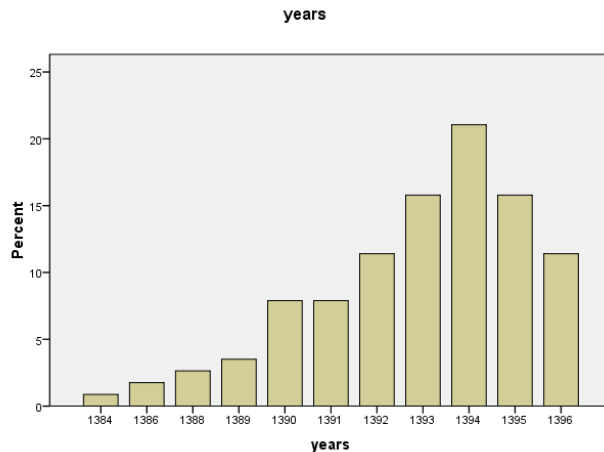
۴- سابقه و تاریخچه تحقیقات رضایت از زندگی

بررسی تحقیق حاضر براساس مقالات علمی پژوهشی ثبت شده در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی مجلات علمی ایران، حاکی از آن داشته که طی سالهای ۱۳۸۴ تا خردادماه ۱۳۹۷ تعداد ۱۱۶ مقاله در موضوع رضایت از زندگی در ایران گزارش شده است. بررسی تحقیقات رضایت از زندگی در ایران برحسب گرایشهای پژوهشی بیانگر آن بوده که بیشترین مقالات به ترتیب اختصاص به سه گرایش پژوهشی پیشایندها (۷۹ درصد)، پسایندها (۱۲ درصد)، وضعیت (۹ درصد) و کلیات (۲ درصد) و همبسته‌ها (۲ درصد) داشته‌اند (جدول شماره ۱). یافته‌های دیگر پژوهش حاضر آن است که روند نشر و تولید دانش در حوزه تحقیقات رضایت از زندگی در ایران تا خردادماه ۱۳۹۷ دارای روندی صعودی و افزایشی گزارش می‌شود که البته از سال ۱۳۹۳ تاکنون روند مورد بررسی بسیار شتابان و فزاینده بوده است (نمودار شماره ۳). علاوه بر آن، مشخص گردید که ۲۱ درصد تحقیقات رضایت از زندگی در ایران اختصاص به حوزه زنان داشته است (تعداد ۲۵ مقاله علمی پژوهشی).

جدول ۱- انواع تحقیقات رضایت از زندگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۴-۹۷

درصد	تعداد	گرایشهای پژوهشی
۹	۱۱	تحقیقات وضعیت رضایت از زندگی در ایران
۲	۲	تحقیقات کلیات رضایت از زندگی در ایران
۷۹	۹۲	تحقیقات پیشایندهای رضایت از زندگی در ایران
۱۲	۱۴	تحقیقات پسایندهای رضایت از زندگی در ایران
۲	۲	تحقیقات همبسته های رضایت از زندگی در ایران
۱۰۰	۱۱۶	جمع کل

توضیحات: پنج مقاله به طور همزمان به دوگرایش پیشایندها و پسایندها پرداخته‌اند.

نمودار ۳- روند تحقیقات رضایت از زندگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۹۷ به درصد

"موج اولیه تحقیقات رضایت از زندگی در ایران" اختصاص به سه پژوهش ذیل داشته است:

- ۱) بررسی رابطه میان رضایت از زندگی و حمایت اجتماعی با سلامت روان در دانشجویان (عباس بخشی پور رودسری، حمید پیروی و احمد عابدیان، ۱۳۸۴)
- ۲) اعتباریابی مقیاس چندبعدی رضایت از زندگی دانش آموزان (محمدعلی زکی، ۱۳۸۶)
- ۳) ارتباط بخشش با رضایت از زندگی در بانوان دانشجوی متاهل غیربومی دانشگاه‌های تهران (طیبه زندی پور، هاجر یادگاری، ۱۳۸۶)

۵- معرفی و مرور نتایج تحقیقات داخلی و خارجی

۵-۱- تحقیقات داخلی:

- ۱) تحقیقاتی که به آزمون پایایی وروائی پرسشنامه "رضایت از زندگی چندبعدی هیونگر" پرداخته اند: چهار پژوهش به آزمون پایایی و وروائی ابزار مذکور پرداخته اند و متناسب فرهنگ ایران تأیید شده است: زکی (۱۳۸۶: ۴۱۶) دانش آموزان شهر اصفهان، خدابخش، مهاجر بادکوبه و نیک آذین (۱۳۹۲: ۱۲۵) دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر گرگان، حبیبی، پورآوری، صالحی، غمخوارفرد و پورآوری (۱۳۹۴: ۷۰) دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر تهران و ساداتی فیروزآبادی (۱۳۹۴: ۷۲) دانش آموزان شهر شیراز.
- ۲) تحقیقاتی که با استفاده از ابزار "رضایت از زندگی هیونگر" انجام گرفته است: نتایج تحقیق عظیمی هاشمی (۱۳۸۳: ۹۸) معرف آن بوده که روابط معناداری مثبت بین رضایت از زندگی (ابزار هیونگر) و دینداری در بین دانش آموزان دوره متوسطه شهر مشهد وجود داشته است. میکائیلی (۱۳۸۹: ۶۵) به بررسی حس مسئولیت پذیری، رضایت از زندگی، روحیه همکاری، سلامت عمومی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مدارس شبانه‌روزی در دو مقطع راهنمایی و متوسطه و مقایسه آن با دانش آموزان مدارس روزانه بوده است. نتایج پژوهش نشان داده که تفاوت معناداری در رضایت از زندگی (ابزار هیونگر) بین دانش آموزان مدارس شبانه‌روزی و مدارس عادی وجود ندارد. جهانگیری (۱۳۹۱: ۱۵) سعی بر این دارد تا با بهره گیری از روش پیمایشی، عواملی را که با اعتماد سیاسی دانشجویان دانشگاه شیراز، دریافته که رابطه معناداری بین رضایت از زندگی و اعتماد سیاسی مشاهده شده است. هدف اصلی تحقیق شفیع زاده و کامروا (۱۳۹۳: ۸۵) بررسی رابطه بین رضایت شغلی با رضایت از زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان می‌باشد. در این تحقیق از ابزار هیونگر استفاده شده است. نتایج به دست آمده نشان داد سطح رضایت زندگی و سطح رضایت شغلی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مطلوب می‌باشد. همچنین رابطه مثبت و معناداری بین رضایت شغلی با رضایت از زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان وجود دارد. فرشیدشمسایی، فاطمه اشترانی، الهام اشترانی (۱۳۹۳: ۵۲) به مقایسه رضایت از زندگی دانش آموزان نابینا و ناشنوا با دانش آموزان مدارس عادی شهر همدان پرداخته است. هدف پژوهش خانجانی موصول و زارعیان (۱۳۹۴: ۳۵) مقایسه میزان رضایت از زندگی دانش آموزان با و بدون آسیب بینایی شهر شیراز بود. به منظور گردآوری داده‌ها از مقیاس چندگانه رضایت از زندگی هیونگر استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که دو گروه دانش آموزان با و بدون آسیب بینایی در هیچ یک از مولفه‌های رضایت از زندگی (خانواده، دوستان، مدرسه، محل زندگی و خود) و کل رضایت از زندگی تفاوت معناداری ندارند. تحقیق آسیه اناری و همکاران (۱۳۹۴: ۷)

دریافته اند که عوامل خانوادگی نقش مهمی در رضایت از زندگی دختران شهر تهران داشته اند. پژوهش محمدحسینی و همکاران (۱۳۹۵: ۳۱) دریافته‌اند که حمایت اجتماعی از طریق شایستگی تحصیلی، خود کارآمدی و رضایت از مدرسه موجب افزایش رضایت از زندگی دانش آموزان شهر ارومیه شده است. سبک زندگی و هوش معنوی موجبات افزایش رضایت از زندگی دانشجویان را فراهم نموده است (عرب زاده و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۶)

۳) تحقیقاتی که به موضوع "رضایت از زندگی زنان در ایران" انجام گرفته است:

طیبه زندی پور و هاجر یادگاری (۱۳۸۶: ۱۱۰) دریافته اند که بخشش موجب افزایش رضایت از زندگی در بانوان دانشجوی متاهل غیربومی دانشگاه‌های تهران شده است. پژوهش نصیری و جوکار (۱۳۸۷: ۱۵۷) بیانگر آن بوده که بین معناداری زندگی با امید، شادی، رضایت از زندگی، همبستگی مثبت و معنادار و با افسردگی همبستگی منفی معنادار در بین زنان شاغل فرهنگی در آموزش و پرورش شهر شیراز وجود دارد. یافته‌های تحقیق احدی و همکاران (۱۳۸۸: ۱۱۷) نشان داد که بین هوش هیجانی و خودکارآمدی با رضایت از زندگی زنان شاغل شهرستان بجنورد رابطه مثبت معنادار وجود دارد. نتایج تحقیق عسگری و همکاران (۱۳۹۰: ۵۵) نشان داد که رضایت از زندگی زنان شاغل از زنان خانه‌دار و رضایت جنسی زنان خانه‌دار از زنان شاغل بیشتر است در حالی که دو گروه، از نظر تعهد زناشویی تفاوتی با یکدیگر ندارند. نتایج پژوهش حاجی زاده میمنندی و همکاران (۱۳۹۱: ۲۰۰) نشان داده که دینداری به طور کلی با رضایت از زندگی در بین زنان سالمند شهر یزد رابطه مثبت معناداری را نشان داده است. نتایج تحقیق اله قلیلو و همکاران (۱۳۹۱: ۱۴۰) نشان داد که رابطه معناداری بین تصور از بدن و رفتار دوستانه با رضایت از زندگی در زنان وجود داشته است. تحقیق حجازی و همکاران (۱۳۹۲: ۶۱) دریافته که دینداری پیش بینی کننده رضایت از زندگی دختران دانش آموزان شهر ساجسار رودزنجان است. یافته‌های تحقیق نظری چنگی و همکاران (۱۳۹۲: ۴۵) نشان داد که بین متغیرهای سبک دلبستگی ایمن، خوشبینی و حمایت اجتماعی با رضایت از زندگی دانشجویان دختر رابطه مثبت معناداری وجود دارد. تحقیق گل پرورو همکاران (۱۳۹۳: ۱۲۰) نشان داده که امیدواری و جهت گیری به زندگی موجب افزایش رضایت از زندگی همسران ایثارگران شهر کرد شده و رضایت از زندگی در رضایت از زناشویی تأثیر داشته است.

پژوهش مهسا جباری و همکاران (۱۳۹۳: ۲۸۷) مبین آن بوده که مداخله مثبت‌نگری موجب افزایش دختران نوجوان شده است. تحلیل داده‌های تحقیق حجت اله فانی و معصومه فانی (۱۳۹۴: ۵۹) نشان داد که ابعاد تعارضات زناشویی قادر به پیش‌بینی میزان رشد قضاوت اخلاقی و رضایت از زندگی دانش آموزان دختر است. تحقیق حمیرا الوندی و ابوالقاسم نوری (۱۳۹۴: ۴۵) مبین آن بوده که آموزش فردی و گروهی فرزند پروری بر مهارت‌های فرزند پروری و رضایت از زندگی مادران مؤثر بوده است. یافته‌های پژوهش آزاده قاهری و همکاران (۱۳۹۵: ۹۵۷) نشان داد که رضایت از زندگی به صورت مستقیم و غیرمستقیم (از طریق کاهش اضطراب) بر کیفیت زندگی زنان نابارور تأثیرگذار است. مطالعه امین براتیان و همکاران (۱۳۹۵: ۵۰) نشان داد که رویکرد راه حل محور بر افزایش خودکارآمدی و رضایت از زندگی دانش آموزان دختر مؤثر است. پژوهش مریم قادری نجف آبادی و همکاران (۱۳۹۵: ۴۲) دریافته که آموزش تکنیک های ذهن آگاهی در بهبود متغیرهای روان شناختی جهت‌گیری زندگی، رضایت از زندگی و پذیرش و عمل مؤثر می‌باشد و می‌تواند به عنوان روش درمانی مناسبی در درمان زنان معتاد تحت توان بخشی مورد استفاده قرار گیرد.

خوش‌بینی در افزایش رضایت از زندگی زنان شهرستان قم مؤثر بوده است (میرمحمدسعیدی و همکاران، ۱۳۹۵: ۵۶). با افزایش رضایت از زندگی، بر میزان سلامت اجتماعی زنان شهر یزد افزوده شده است (علیرضا افشانی و حمیده شیری محمدآباد، ۱۳۹۵: ۳۴) آموزش تاب‌آوری اثر مطلوب و معناداری در رضایت از زندگی زنان سرپرست خانوار تحت پوشش بهزیستی شوشتر داشته است (حسینی بهشتیان، ۱۳۹۵: ۲۶). پژوهش جعفری فاضل و همکاران (۱۳۹۵: ۴۹۳) نشان داده که خود ارزشیابی هسته‌ای تأثیر مثبت و احساس تنهایی تأثیر منفی در رضایت از زندگی زنان متاهل شهر تهران داشته است. تحقیق هم چنین معرف آن بوده که همبستگی معناداری بین رضایت زناشویی و رضایت از زندگی زنان متاهل شهر تهران وجود داشته است. نتایج پژوهش آسنجرانی و همکاران (۱۳۹۶: ۶) بیانگر آن بوده که آموزش سمینار بازسازی زندگی پس از طلاق فیشر نقش اثربخشی بر سازگاری پس از طلاق و رضایت از زندگی در زنان مطلقه ساکن شهر اراک داشته است؛ بنابراین می‌توان از این بسته آموزشی به منظور ارتقاء سازگاری پس از طلاق و رضایت از زندگی زنان مطلقه استفاده کرد. تحقیق رقیقی و همکاران (۱۳۹۶: ۵۰) نشان داده که ورزش‌های ایروبیک و پیلاتس اثرات مثبتی روی خودکارآمدی و در نتیجه بهبود وضعیت سلامت روانی و جسمانی داشتند که در نهایت منجر به افزایش رضایت از زندگی در زنان شد. ترغیب زنان به منظور شرکت بیشتر در فعالیت‌های مذکور برای رضایت از زندگی آنان پیشنهاد میشود.

۵-۲- تحقیقات خارجی:

تحقیقات خارجی رضایت از زندگی در پنج قسمت ذیل قابل ارائه می‌باشند:

الف) تحقیقاتی که به آزمون وپایایی ابزار "رضایت از زندگی هیونین" در فرهنگ کشورهای مختلف اقدام نموده اند شامل ده پژوهش ذیل می‌گردند: برادلی و همکاران (۲۰۱۴: ۱۳۳۳) تحقیقی باهدف آزمون و اعتباریابی ابزار هیونین انجام داده اند که نتایج

پژوهش معرف پایایی و روائی آن ابزار بوده است. ابوبکرو ۲۳ همکار (۲۰۱۵: ۴) از نقاط مختلف جهان، پژوهشی گروهی با رویکرد میان فرهنگی در بین ۷۷۳۹ جوان ۲۳ کشور انجام داده اند. تحقیقات تیان و همکاران (تیان، ۲۰۱۴: ۹۱۰) و زا پولا و همکاران (۲۰۱۴: ۵۸) به آزمون و اعتباریابی ابزار هیونبر به ترتیب در بین دانش‌آموزان کشور چین و کشور ایتالیا مبادرت نموده اند و نتایج این تحقیقات بیانگر پایایی و روائی آن ابزار بوده است. پژوهش دباروس و همکاران (۲۰۱۴: ۱۱۰) با استفاده از اطلاعات دانشجویان پرتغال زبان برزیل انجام گرفته و نشان از پایایی ابزار هیونبر داشته است. گزارش بوسینگ و همکاران (۲۰۱۴: ۴۶۰) معرف پایایی ابزار هیونبر در بین بیماران قلبی آلمان بوده است. نتایج نهائی پژوهش فنویل و همکاران (۲۰۱۴: ۳) بازگوکننده پایایی ابزار هیونبر در بین دانش‌آموزان کانادا بوده است. آلفارو و همکاران (۲۰۱۵: ۳۰) به آزمون و اعتباریابی ابزار هیونبر در بین دانش‌آموزان اسپانیا پرداخته و نتایج نهائی پژوهش بیانگر پایایی ابزار رضایت از زندگی هیونبر در اسپانیا بوده است. پژوهش ریکارت (۲۰۱۵: ۲۳) با استفاده از اطلاعات دانش‌آموزان دبیرستانهای ایالات متحده آمریکا انجام گرفته و نشان از پایایی ابزار هیونبر داشته است. نتایج نهائی پژوهش اشتلر و همکاران (۲۰۱۵: ۲۷۵) نشان از پایایی ابزار با استفاده از تحلیل عاملی داشته و اطلاعات پژوهش از بین دانشجویان کشورشیلی جمع‌آوری شده است. تحقیقات جدیدتری به اعتباریابی هیونبر در کشورهای مختلف برای نمونه هند (هاشم، ۲۰۱۷: ۲۱۴)، شیلی (اشتلر، ۲۰۱۷: ۹۹)، برزیل (کاسونی، ۲۰۱۷: ۱۵) و بنگلادش (کومارچا، ۲۰۱۷: ۳۷) گزارش شده‌اند.

ب) تحقیقاتی که با استفاده از "ابزار رضایت از زندگی هیونبر" به موضوعات مختلف اجتماعی پرداخته‌اند. گزارش هیلوگو و همکار (۲۰۱۰: ۱۱۶۰) نشان داده که روابط معناداری بین رضایت از زندگی و مهارتهای اجتماعی وجود داشته و این دو متغیر موجب کاهش رفتار قلدری در بین دانش‌آموزان کشور ترکیه گردیده است. نتایج تحقیق بوسینگ و همکاران (۲۰۱۰: ۱۸) نشان داده که با افزایش رضایت از زندگی می‌توان بر میزان معنویت در بین ورزشکاران یوگو در کشور آلمان افزود. ابوبکرو همکاران (۲۰۱۴: ۶) معتقدند که تحقیق در کشورهای خاورمیانه کمتر انجام گرفته و بر این اساس پژوهشی در بین دانش‌آموزان و دانشجویان در کشور عمان صورت گرفته که نتایج نهائی مبین آن بوده که رضایت از زندگی موجب افزایش سلامت روانی شده و هم چنین روابط معناداری با هویت قومیتی نشان داده است. رضایت از زندگی در افزایش موفقیت تحصیلی (کاگل، ۲۰۱۷: ۱۲)، افزایش سلامت روانی (راج، ۲۰۱۷: ۲۳۵)، کاهش اعتیاد به اینترنت (تلف، ۲۰۱۶: ۱۳۰) تأثیر داشته است

ج) تحقیقاتی که با استفاده از "سائز ابزارهای موجود" به بررسی ابعاد گوناگون موضوع رضایت از زندگی توجه داشته‌اند. این دسته تحقیقات شامل پنج حوزه می‌باشند:

۱) تحقیقاتی که معرف رابطه معنادار بین دینداری و رضایت از زندگی بوده‌اند:

- عبدالخالده (۲۰۰۸: ۱۸۲) در بین کارکنان کویت
- عبدالخالده (۲۰۱۴: ۳۲) در بین دانشجویان لبنانی
- لیم (۲۰۱۰: ۹۱۵) در بین کاربران شبکه های اجتماعی
- جمال (۲۰۱۴: ۹۳۲۰) در بین معلمان پاکستان

تحقیقات در روسیه (بریاخونف، ۲۰۱۷: ۱۵)، ترکیه (ینیار، ۲۰۱۷: ۳۴) نشان داده که دینداری باعث ارتقاء رضایت از زندگی شده است.

۲) تحقیقاتی که بیانگر ارتباط بین حمایت اجتماعی و رضایت از زندگی بوده‌اند:

- ماسودا و همکاران (۲۰۱۴: ۴۹۲) در بین دانشجویان کره‌ای، چینی و ژاپنی
- محمود و همکاران (۲۰۱۵: ۹۸) در بین دانشجویان
- آدامز و همکاران (۲۰۱۵: ۵۵) در بین کهنسالان
- آهامارخان (۲۰۱۵: ۹۸) در بین دانشجویان هند

تحقیقات در کشورهای مختلف برای نمونه نیجریه (اتودایکه، ۲۰۱۷: ۲۳۲۰)، کره (کانگ، ۲۰۱۷: ۸۸۷)، ترکیه (آلورانی، ۲۰۱۷: ۱۵) و یلدیز، ۲۰۱۷: ۱۳۰) معرف آن بوده‌اند که با افزایش حمایت اجتماعی، رضایت از زندگی نیز افزایش می‌یابد.

۳) تحقیقاتی که معرف رابطه معناداری منفی بین بیگانگی اجتماعی و رضایت از زندگی بوده‌اند:

- ملور و همکاران (۲۰۰۸: ۲۱۳) در بین دانشجویان استرالیا
- سام و همکاران (۲۰۰۹: ۲۳۶) در بین کهنسالان استرالیا
- سیویتزی و سیویتزی (۲۰۰۹: ۹۹۵)
- تومی و همکاران (۲۰۱۵: ۲۴۸).
- تانوجا (۲۰۱۰: ۲۲۶) در بین مردان و زنان کهنسال در کشور هند
- ساریکام (۲۰۱۵: ۲۷۹) در بین دانشجویان ترکیه
- پرزگارین و همکاران (۲۰۱۵: ۳۲۵) در بین بیماران اسپانیایی

تحقیقات در کشورهای مختلف برای نمونه ترکیه (داغلی، ۲۰۱۷: ۲۲۹)، پرتغال (تومه و همکاران، ۲۰۱۶: ۲۱۶)، استرالیا (دلفابرو، ۲۰۱۶: ۳)، کانادا (ادگرتون، ۲۰۱۶: ۲) بازگوکننده آن بوده که بیگانگی اجتماعی تاثیر منفی در رضایت از زندگی داشته است.

(۴) تحقیقاتی که نشانگر وجود رابطه بین معناداری زندگی و رضایت از زندگی بوده اند:

- داگلاس و همکاران (۲۰۱۵: ۱۱۵) جوانان ایالات متحده آمریکا
- دی فابیو و بوتچی (۲۰۱۵: ۳۷۵) در بین دانش آموزان ایتالیایی
- کرس و همکاران (۲۰۱۵: ۱۶۲) در بین دانشجویان ایالات متحده امریکایی

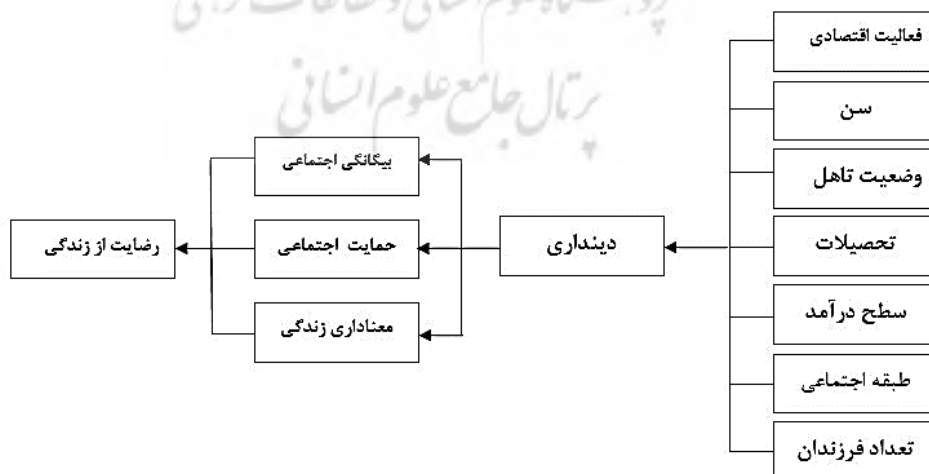
تحقیقات در فیلیپین (ناوارز، ۲۰۱۷: ۱۴) و ترکیه (سزروگولو، ۲۰۱۷: ۳۳۰) نشان داده که معناداری زندگی موجب افزایش رضایت از زندگی می‌شود.

(۵) سایر تحقیقات مرتبط با رضایت از زندگی: پژوهش کربد و همکاران (۲۰۱۵: ۳) بازگوکننده آن بوده که رضایت از زندگی موجب افزایش موفقیت تحصیلی دانش آموزان در کشور آلمان شده است. سیو یتزی و سیویتزی (۲۰۱۵: ۹۵۵) دریافته اند که روابط معناداری بین رضایت از زندگی و سرسختی دانشجویان ترکیه وجود دارد. آهن و همکاران (۲۰۱۵: ۹) معتقدند که نابرابری درآمد بیش از دو دهه به مثابه یکی از مراحل اساسی مناقشه بر انگیز در اقتصاد ایلات متحده امریکا مورد بحث بوده. تصور کارگران نسبت به حقوق واقعی آنها، رضایت از زندگی کارگران راتحت تاثیر قرار داده است. تحقیق مذکور به بررسی تاثیر نابرابری درآمد بر رضایت از زندگی کارگران ایالات متحده طی سالهای ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۸ پرداخته است.

(۶) تحقیقاتی که به موضوع "رضایت از زندگی زنان" توجه داشته است. پژوهش گیوزا و همکاران (۲۰۱۵: ۶۱۴) بازگوکننده آن بود که حمایت اجتماعی تبیین کننده مهم و موثری برای رضایت از زندگی زنان لهستان می‌باشد. ابزار مورد استفاده تحقیق پرسشنامه هیوبنر گزارش شده است. ماری و همکاران (۲۰۱۵: ۴) به تبیین عوامل موثر در رضایت از زندگی زنان بازنشسته مالزی پرداخته‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان داده که رضایت از زندگی با متغیرهای حمایت اجتماعی، سلامت جسمی و منابع عاطفی روابط معناداری نشان داده‌اند. گزارش تحقیق مالاپیت و همکاران (۲۰۱۵: ۱۳) بیانگر آن است که رضایت از زندگی زنان رابطه معناداری با توانمندسازی آنها در بنگلادش داشته است. زهووهی (۲۰۱۵: ۹۸) به تبیین اهمیت، چگونگی و مکانیسم های تثبیت رضایت از زندگی زنان در دوره بازنشستگی در استرالیا نموده‌اند. جانوتیک (۲۰۱۵: ۳۱۵) سعی در تبیین رضایت از زندگی زنان در آلمان داشته است. نتایج پژوهش بازگوکننده آن بوده که متغیرهای سن، سلامت، دینداری، انگیزش و نیازهای اساسی روانشناختی تاثیر مثبتی در رضایت از زندگی زنان داشته اند.

۶- مدل تحلیلی تحقیق

مدل تحلیلی تحقیق (نمودار شماره ۴) به آزمون بررسی تاثیر متغیرهای زمینه‌ای به مثابه الگوهای اجتماعی (فعالیت اقتصادی، سن، تاهل، تحصیلات، درآمد، طبقه اجتماعی و تعداد فرزندان) و متغیرهای واسطه‌ای به مثابه عوامل اجتماعی (دینداری، بیگانگی اجتماعی، حمایت اجتماعی و معناداری زندگی) بر میزان رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان خواهد پرداخت.

نمودار ۴- مدل تحلیلی تحقیق: تبیین جامعه شناختی رضایت از زندگی زنان اصفهان

۷- چارچوب روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع پیمایشی و جامعه آماری کلیه زنان شاغل و خانه‌دار (سنین ۲۰ تا ۴۹ سال) شهر اصفهان می‌باشند که بالغ بر ۱،۲۲۰،۱۲۸ نفر است. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده و حجم نمونه ۳۸۴ زن محاسبه گردید. پرسشنامه بین ۱۹۲ نفر از زنان خانه‌دار در منطقه شهر اصفهان که شامل: ۵۰ نفر در منطقه بالا (دروازه شیراز)، ۷۱ نفر در منطقه متوسط (خیابان مسجدسید) و ۷۱ نفر در منطقه پایین (زینبیه) صورت گرفت. تقسیم بندی این مناطق به ۳ بخش (بالا، متوسط و پایین)، براساس وضعیت اقتصادی (درآمد و مالکیت)، وضعیت اجتماعی (شغل) و وضعیت فرهنگی (تحصیلات) و همچنین تجربیات شخصی و تحقیقات پیشین انجام گرفته توسط سایر محققان انجام گرفته است. از کل ۱۹۲ نفر زنان شاغل، ۹۶ نفر آنان کارکنان شهرداری منطقه ۶ و منطقه ۱۴ اصفهان و ۹۶ نفر دیگر کارکنان آموزش و پرورش ناحیه ۳ و ۵ اصفهان بوده اند که مورد بررسی قرار گرفته شده اند.

پرسشنامه تحقیق شامل دو بخش اصلی بوده است: بخش اول شامل متغیرهای مستقل و بخش دوم شامل متغیرهای واسط و وابسته: ۱) پرسشنامه چندبعدی رضایت از زندگی هیونر (۱۹۹۱ و ۲۰۰۱) (شامل ۲۵ گویه که ۵ حوزه مهم زندگی یعنی رضایت از خانواده، دوستان، محیط زندگی، خود و مدرسه را می‌سنجد و طیف لیکرت ۵ نمره‌ای)، ۲) پرسشنامه دینداری عظیمی هاشمی (۱۳۸۴) (شامل ۱۵ گویه‌ای و طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای که ۳ حوزه دینداری شامل بعد شناختی، عاطفی و رفتاری است را سنجیده است)، ۳) پرسشنامه حمایت اجتماعی پروسیدانووهلر (۱۹۸۳) (شامل ۱۰ گویه که به سنجش دو بعد حمایت اجتماعی دوستان و حمایت اجتماعی خانواده می‌پردازد و طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای)، ۴) پرسشنامه معناداری از زندگی باتیستا و آلموند (۱۹۷۳) (شامل ۵ گویه و طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای)، ۵) پرسشنامه بیگانگی اجتماعی اسرل (۱۹۷۲) (شامل ۵ گویه و طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای). پایایی ابزار تحقیق در گزارش‌های متعدد با روش آلفا کرونباخ و میزان همبستگی درونی مقیاس با دامنه ۰/۹۰-۰/۷۰ گزارش گردیده است. پایایی ابزار با استفاده از روش مجدد آزمون دو و چهار هفته با دامنه ۰/۹۰-۰/۷۰ بیان شده است. روایی ابزار تحقیق در پژوهش‌های مورد نظر رابطه معناداری با "شاخص خود گزارشی احساس خوشبختی" و "مقیاس مطلوبیت اجتماعی" داشته اند. پایایی ابزار تحقیق با استفاده از آماره آلفا کرونباخ در بین ۳۸۴ آزمودنی ۰/۹۴۷ و در بین زنان خانه‌دار (۱۹۲ نفر) ۰/۹۳۲ و در بین زنان شاغل (۱۹۲ نفر) ۰/۹۵۸ محاسبه شده است. روشهای آماری توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، دامنه، حداقل و حداکثر و هم چنین روش‌های آماری برای آزمون فرضیات تحقیق شامل آماره آزمون t، ضریب همبستگی r پیرسون، تحلیل واریانس (یک راهه) و تحلیل مسیر خواهد بود.

۸- تجزیه و تحلیل داده های تحقیق

۸-۱- تحلیل توصیفی

۸-۱-۱- تحلیل یک متغیره توصیفی

نتایج توصیفی تحقیق براساس شاخص‌های آمار توصیفی معرف آن است که میانگین متغیرهای دینداری ۵۳/۱ (زیاد)، حمایت اجتماعی ۳۲/۹ (متوسط)، بیگانگی اجتماعی ۱۴/۹ (متوسط)، معناداری زندگی ۱۷/۲ (زیاد) و رضایت از زندگی ۸۸/۵ (زیاد) ارزیابی شده‌اند. مولفه های پنج‌گانه رضایت از زندگی به ترتیب رضایت از خانواده ۱۸/۹ (زیاد)، رضایت از دوستان ۱۸/۵ (زیاد)، رضایت از خود ۱۷/۹ (زیاد)، رضایت از محیط ۱۶/۵ (متوسط) و رضایت از مدرسه ۱۶/۴ (متوسط) ابراز شده است (جدول ۲).

جدول ۲- شاخص های آمار توصیفی متغیرهای تحقیق (N=۳۸۴)

موضوع	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
دینداری زنان	۵۳/۱	۸/۳	۷۱	۲۹
حمایت اجتماعی زنان	۳۲/۹	۹/۰۹	۵۰	۱۷
بیگانگی اجتماعی زنان	۱۴/۹	۴/۶	۲۵	۵
معناداری زندگی زنان	۱۷/۲	۳/۳	۲۴	۸
رضایت از خودزنان	۱۷/۹	۴/۰۵	۲۵	۹
رضایت از دوستان زنان	۱۸/۵	۳/۸	۲۵	۱۰
رضایت از خانواده زنان	۱۸/۹	۵/۰۱	۲۵	۹
رضایت از مدرسه زنان	۱۶/۴	۴/۸	۲۵	۶
رضایت از محیط زنان	۱۶/۵	۴/۳	۲۵	۶
کل رضایت از زندگی زنان	۸۸/۵	۱۸/۹	۱۱۷	۵۱

سطح بندی متغیرهای تحقیق بازگوکننده آن است که حمایت اجتماعی زنان شهر اصفهان در سطح زیاد (۴۰ درصد)، بیگانگی اجتماعی در سطح متوسط (۳۳ درصد)، دینداری در سطح زیاد (۵۳ درصد)، معناداری زندگی در سطح زیاد (۴۲ درصد) و رضایت از زندگی در سطح زیاد (۴۹ درصد) ابراز شده است (جدول ۳).

جدول ۳- توزیع فراوانی سطوح متغیرهای تحقیق به تعداد درصد

سطوح	حمایت اجتماعی		بیگانگی اجتماعی		دینداری		معناداری زندگی		رضایت از زندگی	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
خیلی کم	۶	۲	۳۴	۹	۰	۰	۲	۱	۰	۰
کم	۹۵	۲۵	۸۶	۲۵	۲	۱۰	۴۱	۱۱	۷۹	۲۱
متوسط	۶۷	۱۸	۱۲۵	۳۳	۳۱	۱۲۱	۱۰۶	۲۸	۴۶	۱۲
زیاد	۱۵۶	۴۰	۸۵	۲۲	۵۳	۲۰۲	۱۶۱	۴۲	۱۸۹	۴۹
خیلی زیاد	۶۰	۱۶	۵۴	۱۴	۱۳	۵۱	۷۴	۲۰	۷۰	۱۸
جمع کل	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰	۳۸۴	۱۰۰

۸-۱-۲- تحلیل دو متغیره توصیفی

نتایج توصیفی دو متغیره نشان داده که بیشترین زنان خانه دار و شاغل شهر اصفهان در مرتبه اول اهمیت، از میزان زیاد رضایت از زندگی برخوردار بوده اند (به ترتیب ۵۱ درصد و ۴۷ درصد) (جدول ۴).

جدول ۴- توزیع دو متغیره رضایت از زندگی زنان بر حسب وضع اقتصادی به تعداد درصد

رضایت از زندگی زنان	زنان			
	خانه دار		شاغل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد
خیلی کم	۰	۰	۰	۰
کم	۳۱	۱۶	۴۸	۲۵
متوسط	۲۸	۱۵	۱۸	۹
زیاد	۹۸	۵۱	۹۱	۴۷
خیلی زیاد	۳۵	۱۸	۳۵	۱۸
جمع کل	۱۹۲	۱۰۰	۱۹۲	۱۰۰

۸-۲- تحلیل استنباطی (آزمون فرضیات) تحقیق

۸-۲-۱- آزمون تفاوت

داده های جدول ۵ نشان می دهد که تفاوت معناداری در میان زنان شاغل و خانه دار از لحاظ میزان رضایت از زندگی وجود ندارد. چون آمار آزمون دارای سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵ می باشد (۰/۴۲۲)؛ بنابراین میزان رضایت از زندگی در بین زنان شاغل و خانه دار شهر اصفهان متفاوت نیست. زنان خانه دار و شاغل به ترتیب دارای میانگین ۸۹/۳ و ۷۸/۸ رضایت از زندگی گزارش شده

اند. اگرچه از نظر توصیفی رضایت از زندگی زنان خانه‌دار بیشتر از رضایت زندگی زنان شاغل بوده ولیکن از نظر استنباطی این تفاوت معنادار نبوده است. به تفکیک مولفه‌ها، تحقیق دریافته که تفاوت معناداری بین زنان شاغل و خانه‌دار در خصوص پنج مولفه فرعی رضایت از زندگی مشاهده نشده است.

جدول ۵-آزمون تفاوت معنی داری رضایت از زندگی برحسب وضع اقتصادی زنان

متغیرهای تحقیق	زنان خانه‌دار		زنان شاغل		مقدار آماره t	سطح معنی داری آماره t
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار		
رضایت از خود	۱۸/۳	۴/۰۲	۱۷/۶	۴/۰۶	۱/۶	۰/۱۰۷
رضایت از خانواده	۱۸/۹	۴/۷	۱۹/۰۵	۵/۲	۰/۲۴۴	۰/۸۰۱
رضایت از دوستان	۱۹/۱	۳/۴	۱۸/۱	۴/۱	۲/۱	۰/۰۲
رضایت از مدرسه	۱۶/۴	۴/۶	۱۶/۵	۵/۰۳	۰/۳۱۵	۰/۷۵۱
رضایت از محیط	۱۶/۶	۴/۴	۱۶/۴	۴/۱	۰/۵۵۳	۰/۵۸۰
رضایت از زندگی	۸۹/۳	۱۷/۷	۷۸/۸	۲۰/۰۹	۰/۷۶۹	۰/۴۲۲

یافته‌های پژوهش معرف آن بوده که تفاوت معناداری بین زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان در خصوص سه متغیر حمایت اجتماعی، دینداری و معناداری زندگی وجود نداشته و سطح معناداری آماره آزمون از ۰/۰۵ بیشتر گزارش شده است (به ترتیب ۰/۰۹، ۰/۸۱۶ و ۰/۹۰۳). تفاوت معناداری بین زنان شاغل و خانه‌دار در زمینه بیگانگی اجتماعی مشاهده می‌شود و سطح معناداری آزمون کمتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (۰/۰۱۳). بیگانگی اجتماعی زنان شاغل بیشتر از بیگانگی اجتماعی زنان خانه‌دار شهر اصفهان ابراز شده است (جدول ۶).

جدول ۶-آزمون تفاوت معنی داری موضوعات تحقیق برحسب وضع اقتصادی زنان

متغیرهای تحقیق	زنان خانه‌دار		زنان شاغل		مقدار آماره t	سطح معنی داری آماره t
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار		
حمایت اجتماعی	۳۳/۷	۸/۶	۳۲/۱	۹/۵	۱/۶۵	۰/۰۹
بیگانگی اجتماعی	۱۴/۳	۴/۵۹	۱۵/۵	۴/۵۴	۲/۴۹	۰/۰۱۳
دینداری	۵۳/۹	۸/۵	۵۳/۷	۸/۱	۰/۲۳۳	۰/۸۱۶
معناداری زندگی	۱۷/۲۱	۳/۴	۱۷/۲۶	۳/۲	۰/۱۲۲	۰/۹۰۳

۸-۲-۲- تحلیل همبستگی

نتایج تحلیل همبستگی بیانگر آن بوده که رابطه معناداری رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان با چهار متغیر تحقیق به طور جداگانه داشته و سطح معناداری آماره آزمون کمتر از ۰/۰۰۰۰ محاسبه شده است. میزان ضریب همبستگی رضایت از زندگی به ترتیب اختصاص به متغیرهای حمایت اجتماعی (۰/۸۵۴)، دینداری (۰/۸۱۹)، معناداری زندگی (۰/۸۰) و بیگانگی اجتماعی (۰/۶۷) داشته‌اند. رابطه رضایت از زندگی با سه متغیر حمایت اجتماعی، دینداری و معناداری زندگی به طور مستقیم و مثبت گزارش شده ولیکن ارتباط رضایت از زندگی با بیگانگی اجتماعی به طور معکوس و منفی محاسبه شده است (جدول ۷).

جدول ۷- ماتریس همبستگی متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

رضایت از زندگی زنان	دینداری	حمایت اجتماعی	بیگانگی اجتماعی	معناداری زندگی
$r=0/80$ $p=0/000$	$r=0/819$ $p=0/000$	$r=0/854$ $p=0/000$	$r=-0/67$ $p=0/000$	

یافته‌های پژوهش بیانگر آن بوده که رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان روابط معناداری با پنج متغیر مستقل تحقیق (میزان درآمد، سن، تحصیلات، تعداد فرزندان و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت روابط مورد نظر در جهت معکوس و منفی گزارش شده و فقط جهت رابطه با متغیر سن در جهت مستقیم و مثبت بوده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (۰/۲۷-)، طبقه اجتماعی (۰/۲۲-)، سن (۰/۱۷)، درآمد (۰/۱۴-) و تعداد فرزندان (۰/۱۳-) به دست آمده است (جدول ۷). داده‌های تحقیق بازگوکننده آن بوده که دینداری زنان شهر اصفهان روابط معناداری با سه متغیر مستقل تحقیق (سن، تحصیلات و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت روابط مورد نظر با دو متغیر تحصیلات و طبقه اجتماعی در جهت معکوس و منفی و رابطه با متغیر سن در جهت مستقیم و مثبت گزارش شده و روابط معناداری بین دینداری با دو متغیر درآمد و تعداد فرزندان مشاهده

نشده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (-۰/۳۷)، طبقه اجتماعی (-۰/۳۰) و سن (۰/۲۶) به دست آمده است (جدول ۷).

داده‌های تحقیق بازگوکننده آن بوده که حمایت اجتماعی زنان شهر اصفهان روابط معناداری با سه متغیر مستقل تحقیق (سن، تحصیلات و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت روابط موردنظر با دو متغیر تحصیلات و طبقه اجتماعی در جهت معکوس و منفی و ارتباط با متغیر سن در جهت مستقیم و مثبت ارزیابی شده و روابط معناداری بین حمایت اجتماعی با دو متغیر درآمد و تعداد فرزندان مشاهده نشده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (-۰/۳۸)، طبقه اجتماعی (-۰/۲۸) و سن (۰/۱۷) به دست آمده است (جدول ۷). یافته‌های پژوهش معرف آن بوده که بیگانگی اجتماعی زنان شهر اصفهان روابط معناداری با سه متغیر مستقل تحقیق (سن، تحصیلات و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت روابط مورد نظر با دو متغیر تحصیلات و طبقه اجتماعی در جهت مستقیم و مثبت و ارتباط با متغیر سن در جهت معکوس و منفی ارزیابی شده و روابط معناداری بین بیگانگی اجتماعی با دو متغیر درآمد و تعداد فرزندان مشاهده نشده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (۰/۲۰)، طبقه اجتماعی (۰/۱۳) و سن (۰/۰۹۸) به دست آمده است (جدول ۷).

یافته‌های پژوهش معرف آن بوده که معناداری زندگی زنان شهر اصفهان روابط معناداری با چهار متغیر مستقل تحقیق (درآمد، سن، تحصیلات و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت روابط مورد نظر با متغیر سن در جهت مستقیم و مثبت و ارتباط با سه متغیر درآمد، تحصیلات و طبقه اجتماعی در جهت معکوس و منفی ارزیابی شده و روابط معناداری بین معناداری زندگی با متغیر تعداد فرزندان مشاهده نشده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (-۰/۳۸)، طبقه اجتماعی (-۰/۳۲)، سن (۰/۲۷) و درآمد (-۰/۱۶) به دست آمده است (جدول ۸).

جدول ۸- ماتریس همبستگی الگوهای اجتماعی، عوامل اجتماعی و رضایت از زندگی زنان

موضوع	میزان درآمد زنان	سن زنان	تحصیلات زنان	تعداد فرزندان زنان	طبقه اجتماعی
دینداری زنان	$r = -0.07$ $p = 0.126$	$r = 0.264$ $p = 0.000$	$r = -0.37$ $p = 0.000$	$r = 0.16$ $p = 0.756$	$r = -0.30$ $p = 0.000$
حمایت اجتماعی زنان	$r = -0.09$ $p = 0.074$	$r = 0.17$ $p = 0.000$	$r = -0.38$ $p = 0.000$	$r = -0.04$ $p = 0.44$	$r = -0.28$ $p = 0.000$
بیگانگی اجتماعی زنان	$r = -0.001$ $p = 0.97$	$r = -0.098$ $p = 0.054$	$r = 0.20$ $p = 0.000$	$r = 0.39$ $p = 0.44$	$r = 0.13$ $p = 0.11$
معناداری زندگی زنان	$r = -0.16$ $p = 0.002$	$r = 0.27$ $p = 0.000$	$r = -0.38$ $p = 0.000$	$r = 0.07$ $p = 0.178$	$r = -0.32$ $p = 0.000$
رضایت زندگی زنان	$r = -0.14$ $p = 0.006$	$r = 0.17$ $p = 0.001$	$r = -0.27$ $p = 0.000$	$r = -0.13$ $p = 0.009$	$r = -0.22$ $p = 0.000$

۸-۲-۳- تحلیل واریانس

نتایج تحلیل واریانس نشان داده که تفاوت معناداری در رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان بین وضعیت‌های مختلف تاهل وجود دارد. مقدار آزمون $F(5, 741) = 0.741$ گزارش شده که از سطح معناداری 0.000 برخوردار بوده که چون از 0.05 کوچکتر است فرض پوچ رد شده و فرض تحقیق تأیید می‌شود. رضایت از زندگی زنان مجرد بیشتر از دیگر گروهها بوده (۹۸/۱) و در مرتبه دوم اهمیت زنان متأهل دارای همسر با $90/7$ قرار داشته‌اند. رضایت از زندگی زنان بدون همسر بر اثر طلاق $65/5$ و زنان بدون همسر بر اثر فوت همسر $55/6$ ارزیابی شده است. نتایج حاکی از این است که رضایت زنان مجرد از همه بیشتر است و بعد از آن زنان متأهل بوده و کمترین میزان رضایتمندی مربوط می‌شود به زنانی که همسر خود را بر اثر فوت ازدست داده‌اند و زنانی که از همسر خود جدا شده‌اند که نشان‌دهنده این است که زنان مجرد و متأهل بیشتر از زندگیشان رضایت دارند و زنانی که همسرشان را بر اثر فوت یا جدا شدن ازدست می‌دهند از زندگی خود ناراضی‌اند (جدول ۹).

جدول ۹- نتایج تحلیل واریانس رضایت از زندگی زنان بر حسب وضع زناشوئی

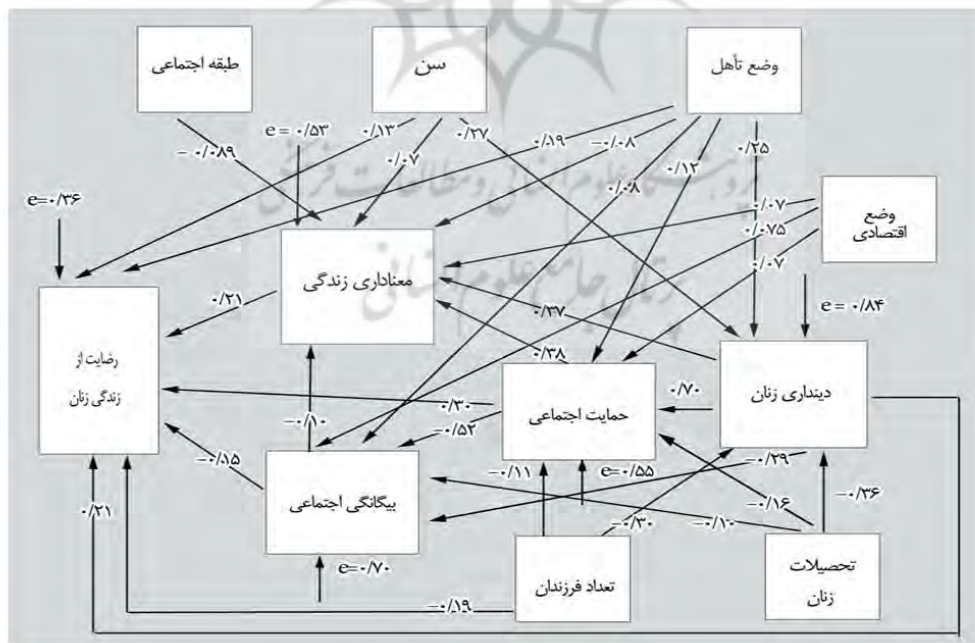
سطح معناداری F	مقدار F	انحراف معیار	میانگین	
0.000	50.741	10/4	98/1	مجرد
		17/5	90/7	متاهل دارای همسر
		4/8	55/6	متاهل بدون همسر بر اثر فوت
		12/7	65/5	متاهل بدون همسر بر اثر طلاق
		18/9	88/5	کل

۸-۲-۴- تحلیل مسیر

نتایج تحلیل مسیر بیانگر آن بوده است که ضریب تاثیر مسیر (اثر مستقیم) متغیرهای تحقیق بر رضایت زندگی زنان شهر اصفهان به ترتیب اختصاص به حمایت اجتماعی (۰/۳۰)، دینداری (۰/۲۱)، معناداری زندگی (۰/۲۱)، وضع زناشویی (۰/۱۹)، تعداد فرزندان (۰/۱۹)، بیگانگی اجتماعی (۰/۱۵-) و سن زنان (۰/۱۳) داشته است. تاثیر مستقیم دو متغیر بیگانگی اجتماعی و تعداد فرزندان بر رضایت زندگی، به صورت منفی (معکوس) بوده، با این توضیح که با افزایش تعداد فرزندان و هم چنین افزایش بیگانگی اجتماعی زنان، از میزان رضایت زندگی زنان کاسته شده است. تاثیر غیرمستقیم پنج متغیر حمایت اجتماعی، دینداری، وضع زناشویی، بیگانگی اجتماعی و معنادار زندگی بر رضایت زندگی زنان، بسیار بیشتر از تاثیر مستقیم آنها بر رضایت زندگی است. تاثیر غیرمستقیم و مستقیم حمایت اجتماعی بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۶۰ و ۰/۲۱ محاسبه شده است. تاثیر غیرمستقیم و مستقیم وضع زناشویی بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۲۷ و ۰/۱۹ گزارش شده است. تاثیر غیرمستقیم و مستقیم معناداری زندگی بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۵۲ و ۰/۱۵- محاسبه شده است. تاثیر غیرمستقیم و مستقیم تعداد فرزندان بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۵۹ و ۰/۲۱ گزارش شده است. تاثیر مستقیم و غیرمستقیم تعداد فرزندان بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۱۹- و ۰/۰۶- محاسبه شده است. تاثیر مستقیم و غیر مستقیم سن بر رضایت زندگی به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۰۴- گزارش شده است (جدول ۱۰).

جدول ۱۰- تأثیرات متغیرهای مدل تحلیل مسیر بر رضایت زندگی زنان شهر اصفهان

متغیر	تأثیر مستقیم	تأثیر غیر مستقیم	تأثیر کل
حمایت اجتماعی	۰/۳۰	۰/۵۵	۰/۸۵
دینداری	۰/۲۱	۰/۶۰	۰/۸۱
وضع زناشویی	۰/۱۹	۰/۲۷	۰/۴۶
بیگانگی اجتماعی	-۰/۱۵	-۰/۵۲	-۰/۶۷
معناداری زندگی	۰/۲۱	۰/۵۹	۰/۸۰
تعداد فرزندان	-۰/۱۹	-۰/۰۶	-۰/۱۳
سن	۰/۱۳	۰/۰۴	۰/۱۷

شکل ۱- مدل نهایی تحقیق (آزمون مدل تحلیلی تحقیق)

تحلیل مسیر بررسی عوامل زمینه‌ای و اجتماعی موثر بر رضایت زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان

بحث و نتیجه‌گیری

«زندگی پژوهی» یکی از موضوعات کاربردی در تحقیقات جامعه‌شناسی ایران معاصر تلقی شده که شامل تحقیقاتی بوده که به ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی افراد (برای نمونه معناداری زندگی، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی، سبک زندگی و مهارت‌های زندگی) می‌پردازد. رضایت از زندگی، یکی از موضوعات اساسی پژوهشی در بین زنان است. نخستین یافته‌های نظری و پژوهشی در دهه ۱۹۷۰ میلادی از سوی داینر مطرح گردید. احساس خوشبختی زنان ناشی از احساسات منفی، مثبت و رضایت از زندگی می‌باشد که احساسات منفی و مثبت بیشتر موضوعاتی عاطفی تلقی می‌شوند در حالی که رضایت از زندگی موضوعی شناختی می‌باشد و بازگوکننده ارزیابی شناختی فرد از میزان خرسندی و رضامندی کلی نسبت به ابعاد مختلف زندگی می‌باشد. رضایت از زندگی در حوزه خاص متاثر از رضایت کلی فرد از زندگی خویش تلقی می‌شود و رضایت از زندگی در حوزه‌های خاص (مانند خانواده، مدرسه، دوستان، خود و محیط زندگی) نه فقط متاثر از محقق شدن انتظارات در آن حوزه‌ها، که متاثر از رضایت کلی فرد از زندگی و میزان مثبت نگری نیز می‌باشد. هم‌چنین رضایت از زندگی به صورت غیرمستقیم با میزان موفقیت و سلامتی فرد رابطه مثبت دارد. رضامندی از زندگی بیانگر میزان ارضاء تمایلات و نیازهای اساسی انسان است. رضامندی را می‌توان به عنوان ارضای نیازهای اساسی و تلقی مثبت و احساس خوشایند افراد به قلمروهای مختلف زندگی هم چون خود، خانواده، دوستان، مدرسه و محیط پیرامونی محل زندگی در نظر گرفت. مولفه‌های پنجگانه مذکور، مهم‌ترین اجزای رضایت از زندگی افراد است. تحقیق حاضر بر اساس مقالات علمی پژوهشی ثبت شده در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی مجلات علمی ایران، حاکی از آن بوده که طی سالهای ۱۳۸۴ تا خرداد ماه ۱۳۹۷ تعداد ۱۱۶ مقاله در موضوع "رضایت از زندگی در ایران" گزارش شده که ۲۱ درصد آنها اختصاص به حوزه زنان داشته است (تعداد ۲۵ مقاله علمی پژوهشی). رضایت از زندگی به مثابه پدیده‌ای اجتماعی محصول عوامل و شرایط اجتماعی بوده و هدف پژوهش حاضر آزمون و بررسی تاثیر الگوهای اجتماعی و هم‌چنین عوامل اجتماعی بر رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان بوده و تحقیقی از نوع پیمایشی و با استفاده از مقیاس چندگانه رضایت از زندگی (هیونبروه‌مکاران) انجام گرفته است.

۱) نتایج توصیفی پژوهش نشان داده که تمامی پنج مولفه و هم‌چنین کل رضایت از زندگی زنان (رضایت از خود، دوستان، خانواده، مدرسه و محیط) در "سطح زیاد" قابل ارزیابی بوده و این نتایج به تفکیک زنان شاغل و هم‌چنین زنان خانه‌دار مشاهده شده است.

۲) نتایج تحلیل دومتغیره تحقیق: آزمون فرضیات تحقیق معرف آن بوده که تفاوت معناداری در ابعاد پنج گانه و هم‌چنین کل رضایت از زندگی بین زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان مشاهده نشده، بنابراین وضع اقتصادی زنان تأثیری در رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان نداشته است. در خصوص مقایسه متغیرهای اجتماعی موثر بر رضایت از زندگی زنان به تفکیک وضع فعالیت اقتصادی نشان‌دهنده آن بوده که تفاوت معناداری در خصوص سه متغیر دینداری، حمایت اجتماعی و معناداری زندگی بین زنان شاغل و خانه‌دار وجود نداشته ولیکن در زمینه متغیر بیگانگی اجتماعی تفاوت معناداری بین زنان شاغل و خانه‌دار مشاهده شده به گونه‌ای که بیگانگی اجتماعی زنان شاغل بیشتر از بیگانگی زنان خانه‌دار گزارش شده، بنابراین وضع اقتصادی زنان تأثیری در متغیر دینداری، حمایت اجتماعی و معناداری زندگی نداشته و لیکن وضع اقتصادی زنان در بیگانگی اجتماعی تأثیر داشته به گونه‌ای که بیگانگی اجتماعی زنان شاغل بیشتر از بیگانگی زنان خانه‌دار بوده است. نتایج تحلیل همبستگی پژوهش نشان داده که رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان روابط معناداری با پنج متغیر مستقل تحقیق (میزان درآمد، سن، تحصیلات، تعداد فرزندان و طبقه اجتماعی) داشته است. جهت ارتباط مذکور منفی گزارش شده و فقط جهت رابطه با متغیر سن در جهت مستقیم و مثبت بوده است. میزان روابط همبستگی به ترتیب اختصاص به تحصیلات (۰/۲۷-)، طبقه اجتماعی (۰/۲۲-)، سن (۰/۱۷)، درآمد (۰/۱۴-) و تعداد فرزندان (۰/۱۳-) به دست آمده است. علاوه بر آن یافته‌های پژوهش بیانگر آن بوده که روابط معناداری بین رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان با چهار متغیر تحقیق به طور جداگانه داشته و میزان ارتباط رضایت از زندگی به ترتیب اختصاص به متغیرهای حمایت اجتماعی (۰/۸۵۴)، دینداری (۰/۸۱۹)، معناداری زندگی (۰/۸۰) و بیگانگی اجتماعی (۰/۶۷-) داشته‌اند. ارتباط رضایت از زندگی زنان با سه متغیر حمایت اجتماعی، دینداری و معناداری زندگی زنان به طور مستقیم و مثبت گزارش شده ولیکن ارتباط رضایت از زندگی زنان با بیگانگی اجتماعی زنان به طور معکوس و منفی محاسبه شده است. نتایج تحلیل واریانس نشان از تأثیر وضع زناشویی در رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه‌دار شهر اصفهان داشته است به گونه‌ای که از نظر استنباطی زنان مجرد و متأهل بیشتر از زندگی‌شان رضایت دارند و زنانی که همسرشان را بر اثر فوت یا جدا شدن از دست می‌دهند از رضایت زندگی کمتری برخوردارند (جدول ۱۱).

جدول شماره ۱۱) نتایج نهائی تحلیل دومتغیره الگوهای اجتماعی و عوامل اجتماعی
یازده گانه با رضایت از زندگی زنان شهر اصفهان

نتیجه گیری	نتایج دومتغیره	متغیر
وجود تمایزات(ناهمگونی)، عدم تجانس) اجتماعی دررضایت از زندگی زنان به تفکیک شش الگوی اجتماعی	*وجود تفاوت معنادار در رضایت از زندگی زنان برحسب وضع زناشوئی *وجود رابطه معناداری منفی چهار متغیرمیزان درآمد، طبقه اجتماعی، تعداد فرزندان و تحصیلات و هم چنین ارتباط مثبت سن بارضایت از زندگی زنان	الگوهای هفتگانه اجتماعی
وجود همگونی(تجانس) اجتماعی در رضایت از زندگی زنان براساس الگوی اجتماعی وضع اقتصادی	*عدم تفاوت معناداری دررضایت از زندگی زنان برحسب وضع فعالیت اقتصادی زنان	
نقش عوامل چهارگانه اجتماعی در رضایت از زندگی زنان	*وجودروابط معناداری بیگانگی اجتماعی(منفی)، دینداری، حمایت اجتماعی ومعناداری زندگی (مثبت) بارضایت از زندگی زنان	عوامل چهار گانه اجتماعی

۳) نتایج تحلیل چندمتغیره تحقیق با تکیه برتحلیل مسیر بیانگر آن بوده که ضریب تاثیر (اثر مستقیم) متغیرهای تحقیق بررضایت زندگی زنان شهر اصفهان به ترتیب اختصاص به حمایت اجتماعی(۰/۳۰)، دینداری(۰/۲۱)، معناداری زندگی(۰/۲۱)، وضع زناشوئی(۰/۱۹)، تعدادفرزندان(۰/۱۹-)، بیگانگی اجتماعی (۰/۱۵-) و سن زنان(۰/۱۳) داشته است. دینداری هم به طور مستقیم و هم به طور غیرمستقیم به واسطه متغیرهای سه گانه حمایت اجتماعی، بیگانگی اجتماعی و معناداری زندگی بر رضایت زندگی زنان شهر اصفهان تاثیرداشته است. اگرچه حمایت اجتماعی متاثر از دینداری زنان بوده ولیکن هم به طورمستقیم و هم به طور غیرمستقیم ازطریق دو متغیر معناداری زندگی و بیگانگی اجتماعی موجب افزایش رضایت زندگی زنان شهر اصفهان شده است. دینداری و حمایت اجتماعی موجب کاهش بیگانگی اجتماعی زنان شده و از سوئی بیگانگی اجتماعی به طورمستقیم و هم ازطریق تاثیر بر معناداری زندگی موجب کاهش رضایت زندگی زنان شهر اصفهان گردیده است. معناداری زندگی از چهار متغیرتحقیق تاثیر پذیرفته و هم چنین موجبات افزایش رضایت زندگی زنان شهر اصفهان را فراهم نموده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- ۱- اینگهارت، رونالد. (۱۳۷۳). تحول فرهنگی در جامعه پیشرفته صنعتی، ترجمه مریم وتر، تهران، انتشارات کویر.
- ۲- آسایش، حمید، مسلم حسام، مصطفی قربانی، علیرضا شریعتی، حسین نصیری. (۱۳۹۰). ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده، سلامت روان و رضایت از زندگی در دانشجویان شاهد و اینارگر دانشگاه های دولتی شهر گرگان، مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی بویه، دوره ۸، شماره ۱، صفحات ۳۴-۴۱.
- ۳- آسنجرانی، فرامرز رضوان السادات جزایری، مریم فاتحی زاده، عذرا اعتمادی ویان دومول. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش سمینار بازسازی زندگی پس از طلاق فیشر بر سازگاری پس از طلاق و رضایت از زندگی در زنان مطلقه، مجله مددکاری اجتماعی، دوره ششم، شماره ۲، پیاپی ۲۰، تابستان، صفحات ۵-۱۳.
- ۴- پرپوچی بهجت، احمدی مجید، سهرابی فرامرز. (۱۳۹۲). رابطه دینداری و حمایت اجتماعی با رضایت از زندگی دانشجویان دانشگاه، دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، دوره ۱۴، شماره ۳، پائیز، صفحات ۶۰-۶۸.
- ۵- اله قلی لو کلثوم، عباس ابوالقاسمی، حسین دهقان و حسن ایمانی. (۱۳۹۱). ارتباط رفتار دوستانه و تصور از بدن با رضایت از زندگی در زنان، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دوره ۲۲، شماره ۹۷، بهمن، صفحات ۱۳۹-۱۴۶.
- ۶- توفیقیان فر، علی حسن و سید احمد حسینی. (۱۳۹۱). بررسی بیگانگی اجتماعی جوانان و عوامل اجتماعی مرتبط با آن (نمونه: جوانان شهر یاسوج)، جامعه شناسی جوانان، دوره ۳، شماره ۸، زمستان، صفحات ۴۵-۵۸.
- ۷- حاجی زاده میمندی و همکاران (۱۳۹۱). به بررسی بررسی رابطه بین دینداری و رضایت از زندگی در بین زنان سالمند شهر یزد، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، سال ۱۵ شماره ۵۸ زمستان ۹۱ ص ۱۹۱-۲۳۵.
- ۸- حبیبی، مجتبی، مینو پورآوری، سمیه صالحی، زهرا غمخوارفرد، مرجان پورآوری. (۱۳۹۴). بررسی اعتبار و پایایی مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر تهران (انگلیسی)، مجله پژوهش و سلامت، سال پنجم، شماره ۱، بهار، صفحات ۶۵-۷۳.
- ۹- حسینی بهشتیان، سیدمحمد. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش تاب آوری بر راهبردهای تنظیم هیجان و رضایت از زندگی زنان سرپرست خانوار، مجله جامعه پژوهی فرهنگی، سال هفتم، شماره سوم، پائیز، صفحات ۵-۲۵.
- ۱۰- حجازی، مسعود، افسانه صبحی و مرتضی حسینی. (۱۳۹۲). رابطه دینداری با رضایت از زندگی و شادکامی دختران دانش آموز، مجله زن و مطالعات خانواده، سال ششم، شماره بیست و دوم، زمستان، صفحات ۶۱-۷۷.
- ۱۱- جعفری فاضل، راضیه، غلامرضادشیرینی و سیده فاطمه موسوی. (۱۳۹۵). نقش خودارزشیابی هسته ای و احساس تنهایی در پیش بینی رضایت زناشویی و رضایت از زندگی زنان متأهل شهر تهران، مجله علوم روانشناختی، دوره پانزدهم، شماره ۶۰، زمستان، صفحات ۳۹۲-۵۰۳.
- ۱۲- جهانگیری، جهانگیر و فاطمه ابوترابی زارچی. (۱۳۹۱). تحلیل عوامل مرتبط با اعتماد سیاسی دانشجویان (پیمایشی در میان دانشجویان دانشگاه شیراز، دانش سیاسی، سال هشتم، پائیز و زمستان، شماره ۲، پیاپی ۱۶، صفحات ۵-۲۶.
- ۱۳- خدابخش، روشنگر، مرضیه مهاجر بادکوبه، امیرنیک آذین. (۱۳۹۲). ویژگی های روان سنجی مقیاس چندبعدی رضایت از زندگی در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر گرگان: بررسی تفاوت های جنسیتی و سنی. فصلنامه مطالعات روانشناختی. دوره ۹، شماره ۱، بهار، صفحات ۱۲۱-۱۴۴.
- ۱۴- رفیقی، لیلا، حجت زمانی ثانی، مهدی بشیری و زهرا فتحی رضایی. (۱۳۹۶). بررسی روابط بین فعالیت بدنی و رضایت از زندگی در زنان: مدل تحلیل مسیر، نشریه مدیریت ارتقاء سلامت، دوره ششم، شماره ۴، فروردین و اردیبهشت، صفحات ۵۰-۵۷.
- ۱۵- زکی، محمدعلی. (۱۳۸۶). اعتباریابی مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی دانش آموزان، مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، سال سیزدهم، شمار ۱، (شمار پیاپی ۴۸)، بهار، صفحات ۴۹-۵۷.
- ۱۶- زکی محمدعلی و رضا میربهاءالدینی. (۱۳۹۱). کیفیت زندگی خانواده و نقش آن در جامعه پذیری فرزندان، فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، سال هفتم، شماره ۲۰، پائیز، صفحات ۷-۴۴.
- ۱۷- زندی پور، طیبه، هاجریادگاری. (۱۳۸۶). ارتباط بخشش بارضایت از زندگی در بانوان دانشجوی متأهل غیرومی دانشگاه های تهران. فصلنامه مطالعات اجتماعی - روانشناختی زنان، سال پنجم، شماره ۴، زمستان صفحات ۱۰۹-۱۲۲.
- ۱۸- ساداتی فیروزآبادی. سمیه. (۱۳۹۴). بررسی تحلیل عاملی، اعتبار و روایی مقیاس چند بعدی رضایت از زندگی دانش آموزی، نشریه علوم رفتاری، شماره ۳۱، بهار، صفحات ۷۱-۷۵.

- ۱۹- شاهینی، نجمه، حمید آسایش، مهرداد قبادی، جواد صادقی اله‌آبادی. (۱۳۹۱). بررسی همبستگی حمایت اجتماعی، احساس تنهایی و رضایت از زندگی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۸۹، فصلنامه پژوهنده، شماره ۶ جلد ۱۷، بهمن و اسفند، صفحات ۳۰۲-۳۰۶.
- ۲۰- شفیع زاده، حمید و هدی کامروا. (۱۳۹۳). بررسی رابطه رضایت شغلی با رضایت از زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی استان سمنان، دوره ۸، (پیاپی ۲۴)، تابستان، صفحات ۷۹-۸۹.
- ۲۱- کیخسروی بیگ زاده، زهره، آذرمیدخت رضایی و یعقوب خالویی. (۱۳۹۴). رابطه حمایت اجتماعی و رضایت از زندگی باسادکامی در سالمندان ساکن منازل شخصی شهر شیراز، مجله سالمند، دوره ۱۰، شماره ۲، تابستان، صفحات ۱-۱۰.
- ۲۲- کمرب سقرآبادی و فتح‌آبادی (۱۳۹۱). بررسی نقش جهت‌گیری مذهبی و امید به زندگی در میزان رضایت از زندگی مجله پژوهش‌های روانشناختی، دوره ۷، شماره ۲۸، صفحات ۱۵۹-۱۷۸.
- ۲۳- عسگری پرویز، پاشا غلامرضا، آذرنکیش مریم. (۱۳۹۰). مقایسه تعهدزنانشویی، رضایت جنسی و رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه‌دار، مجله اندیشه و رفتار، دوره ۶، شماره ۲۶، پائیز، صفحات ۵۳-۶۰.
- ۲۴- عبدالله پور نازی، سیدمهدوی اقدم میرروح اله، قلی زاده حسین، علی اشرفی زکی زینب. (۱۳۹۰). رابطه بین دینداری با رضایت از زندگی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، مجله تربیت اسلامی، دوره ۶، شماره ۱۲، بهار و تابستان، صفحات ۱۴۱-۱۵۳.
- ۲۵- فرهادی، علی، ضیاء عبیدلوی، یزدان موحدی، مهدی رحیمی و عاطفه مبشر (۱۳۹۴). مقایسه ارتباط حمایت اجتماعی و استرس با رضایت از زندگی در سالمندان شهر خرم‌آباد در سال ۱۳۹۲، مجله یافته، دوره ۱۷، شماره ۲، صفحات ۱۴-۲۲.
- ۲۶- عظیمی هاشمی، مژگان (۱۳۸۳)، رضایت از زندگی و دینداری در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر مشهد، مجله علوم اجتماعی، دوره ۱، شماره ۱۲۷، ۳-۱۲۵.
- ۲۷- محمود خانی موصلو، ساناز زارعیان. (۱۳۹۴). مقایسه میزان رضایت از زندگی دانش‌آموزان با بودن آسیب‌بینایی، ماهنامه تعلیم و تربیت استثنائی، شماره ۱۳۲، ۳۳-۳۸.
- ۲۸- میکائیلی منیع، فرزانه. (۱۳۸۹). بررسی حس مسئولیت‌پذیری، رضایت از زندگی، روحیه همکاری، سلامت عمومی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، سال نهم، شماره ۳۴، صفحات ۶۱-۸۸.
- ۲۹- نصیری حبیب اله و بهرام جوکار (۱۳۸۷) معناداری زندگی، امید، رضایت از زندگی و سلامت روان در زنان (گروهی از زنان شاغل فرهنگی)، زن در توسعه و سیاست، دوره ۶، شماره ۲، تابستان، صفحات ۱۵۷-۱۷۶.
- ۳۰- نظری چگنی اکرم، بهروزی ناصر، مهربابی زاده هنرمند مهنار، هاشمی شیخ شبانی سیداسماعیل. (۱۳۹۲). رابطه سبک دلبستگی ایمن، خوشبینی و حمایت اجتماعی با رضایت از زندگی در دانشجویان دختر، مجله زن و فرهنگ، دوره ۴، شماره ۱۵، بهار، صفحات ۴۵-۵۷.
- 31- Abdel-Khaled.A.M.(2014).Happiness, health, and religiosity: significant associations among Lebanese adolescents.Mental Health, Religion & Culture.V. 17,N.1: 30-38.
- 32- Abubakar.A,S. Al-dhafri,F. van de Vijver, (2014). Ethnic identity and its relationship to life satisfaction and mental health among Omani youth. In F. Sarracino, & M. Mikucka (Eds.), Beyond money: The social roots of health and well-being: 1-16.
- 33- Abubakar.A.F. van de Vijver.Itziar Alonso-Arbiol.J. He.B. Adams.S. Aldhafri.A. Aydinli-Karakulak.J. Arasa.D. Boer.O. Celenk,R. Dimitrova.M. C. Ferreira.R. Fischer.F. E. Mbebeb.M. T. Frías.A. Fresno.O. Gillath.C. Harb.P. Handani.G. Hapunda .S.Kamble .M. Kosic .J. L. Loooh.L. Mazrui.R. E. Mendia.M. Murugami.M. Mason-Li.W. S. Pandia.C. Perdomo.M. Schachner.S. Sim.R. Spencer.A. Suryani I.E. Tair.(2015). Measurement Invariance of the Brief Multidimensional Student's Life Satisfaction Scale Among Adolescents and Emerging Adults Across 23 Cultural Contexts. Journal of Psychoeducational Assessment
- 34- Adams.T.R., L. A. Rabin, Valdiva. D. Silva, M. J. Katz, Joshua Fogel & R. B. Lipton.(2015). Social Support Buffers the Impact of Depressive Symptoms on Life Satisfaction in Old Age.Clinical Gerontologist: 11-17.
- 35- Achour, M,and M. R. Mohd Nor. (2014). The Effects of Social Support and Resilience on Life Satisfaction of Secondary School Students. Journal of Academic and Applied Studies (Special Issue on Applied Sciences)Vol. 4,N,1:12-20.
- 36- Alfaro, J., Guzmán, J.,García, C., Sirpolú, D., Gaudlitz, L., & Oyanedel,J. C.(۲۰۱۵) .

- 37- Psychometric Properties of the Brief Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale (BMSLSS) in Chilean Students (10 – 12 years old). *Universitas Psychologica*, 14(1), 29-42.
- 38- Alvarez, B., D. Miles-Touya. (2015). Time Allocation and Women's Life Satisfaction: Evidence from Spain. *Social Indicators Research*: 1-24
- 39- Anand, V, Jones, J & Gill, P (2015). 'The Relationship Between Spirituality, Health and Life Satisfaction of Undergraduate Students in the UK: An Online Questionnaire Study' *Journal of Religion and Health*, V 54, N. 1: 160-172,.
- 40- Ahamar Khan, M. (201). Impact of Social Support on Life Satisfaction among Adolescents. *The International Journal of Indian Psychology*. V. 2, Issue 2: 97-104.
- 41- Ah, H., S. Roll, W. Zeng, J. J. Frey, S. Reiman, and J. Ko. (2015). Impact of Income Inequality on Workers' Life Satisfaction in the U.S.: A Multilevel Analysis. First online: 30: 1-17.
- 42- Aghababaei, N. A., Błachnio. (2014). Purpose in life mediates the relationship between religiosity and happiness: evidence from Poland. *Mental Health, Religion & Culture*. V, 17, N, 8: 827-831.
- 43- Bradley, K., J. Cunningham and R. Gilman. (2014). Measuring Adolescent Life Satisfaction: A Psychometric Investigation of the Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale (MSLSS). *Journal of Happiness Studies*, V. 15, N. 6: 1333-1345.
- 44- Bussing, A., Anemone Hedtstück, Sat Bir S. Khalsa, Thomas Ostermann, and Peter.
- 45- Büssing, A. K., Franczak and J. Surzykiewicz. (2014). Frequency of Spiritual/Religious Practices in Polish Patients with Chronic Diseases: Validation of the Polish Version of the SpREUK-P Questionnaire. *Religions* V, 5, N, 1 : 459-476;
- 46- Civitcia, N. A. Civitcia. (2015). Social Comparison Orientation, Hardiness and Life Satisfaction in Undergraduate Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 205: 516 – 523
- 47- Crede, J. L., Wirthwein, N., McElvany and R. Steinmay. (2015) . Adolescents' academic achievement and life satisfaction: the role of parents' education. *Frontiers in Psychology*. V6 .N. 52 : 1-8.
- 48- de Barros, L. P., K. tia Petribu, E. Sougey, and E. S. Huebner. (2014). Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale: translation into Brazilian Portuguese and crosscultural Adaptation. *Revista Brasileira de Psiquiatria*.; 36; 36: 102-103.
- 49- Di Fabio, A. and O. Bucci. (2015) Affective profiles in Italian high school students: life satisfaction, psychological well-being, self-esteem, and optimism. *Front. Psychology* . V. 6 : 1310: 1-6.
- 50- Fenouillet, F., Heutte, J., Martin-Krumm, C., & I. Boniwell. (2014). Validation française Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale. *Canadian Journal of Behavioural Science* / 1-8
- 51- Gebuza, G., M. Kaźmierczak, E. Mieczkowska, M. Gierszewska, and R. Kotzbach. (2014). Life satisfaction and social support received by women in the perinatal period. *Advance Clinical Experience Medicine* . V. 23, N. 4: 611-9.
- 52- Gebuza G, Kaźmierczak M, Mieczkowska E, Gierszewska M, Kotzbach R. Para citar este artículo: Sarriera, J. C., Bedin, L., Abs, D., Calza, T., & Casas, F. (2015). Relationship between social support, life satisfaction and subjective well-being in Brazilian adolescents. *Universitas Psychologica*, 14(2), 15-29.
- 53- Gina Tomé, Margarida Gaspar de Matos, Inês Camacho, Celeste Simões, Paulo Gomes and José Caldas de Almeida. (2015). Strangers, Powerless and Hopeless in their Own Town: Alienation among Adolescents in Times of Recession. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*. 8(4): 247-255.
- 54- Hakan SARIÇAM. (2015). Life Satisfaction: Testing a Structural Equation Model Based on Authenticity and Subjective Happiness. *Polish Psychological Bulletin*. 2015, vol 46(2), 278-284.
- 55- Jamal, Y. (2014). Religiosity as Predictor of Life Satisfaction among School Teachers. *European Academic Research*. V. 2, N. 7: 9319-9331.

- 56- Kress, V.K. R. A. Newgent, J. Whitlock, and L. Mease. (2015). Spirituality/Religiosity, Life Satisfaction, and Life Meaning as Protective Factors for Nonsuicidal Self-Injury in College Students. *Journal of College Counseling*. V.18, N.1: 160-174.
- 57- Mary .P., L. M. Ming, C. L. Lee. (2015). The Resources and Satisfaction of Retired Women in Malaysia. *First Asia Pacific Conference on Contemporary Research*: 213-222.
- 58- Malapit, H.J.L, E. Sraboni, A. R. Quisumbing, A. Ahmed. (2015). Is women's empowerment in agriculture associated with better nutrition and education outcomes for children? Evidence from Bangladesh. *International Food Policy Research Institute*; Brown University
- 59- Mahmoud JS, Staten RT, Lennie TA, Hall LA. (2015). The relationships of coping, negative thinking, life satisfaction, social support, and selected demographics with anxiety of young adult college students. *Journal of Children Adolescence Psychiatry Nurses*. V.;28, N.2:97-108.
- 60- Pérez-Garín D, Molero F, Bos AE. (2015). Internalized mental illness stigma and subjective well-being: The mediating role of psychological well-being. *Psychiatry Research*. V.30; N.3:325-31.
- 61- Sahin-Baltaci, H., & Karatas, Z. (2015). Perceived social support, depression and life satisfaction as the predictor of the resilience of secondary school students: The case of Burdur. *Eurasian Journal of Educational Research*, 60, 111-130.
- 62- Schnettler, B, L. Orellana, G. Lobos, H. Miranda, J. Sepulveda, S. Etchebarne, M. Mora, C. Adasme-Berrios and K. G. Grunert. (2015). Relationship between the domains of the Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale, satisfaction with food-related life and happiness in university students. *Nutricion Hospitalaria*. V.31, N.6:2752-2763.
- 63- Zappulla, C, U. Pace, V. Lo Cascio, E. S. Huebner. (2014). Factor Structure and Convergent Validity of the Long and Abbreviated Versions of the Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale in an Italian Sample. *Social Indicators Research*, V. 118, N.1: 57-69.
- 64- Taweepong Inwongsakul, P, Sampathkumar. (2015). Impact of Vipassana Meditation on Life Satisfaction. *The International Journal of Indian Psychology*. V. 2, Issue 3 : 149-158.
- 65- Tian, L, J. Zhang, and E. S. Huebner. (2015). Preliminary Validation of the Brief Multidimensional Students' Life Satisfaction Scale (BMSLSS) Among Chinese Elementary School Students. *Child Indicators Research*. V.8, N.4: 907-923.
- 66- Youngblom R., D. Houlihan & J. Nolan. (2015). An Assessment of Resiliency and Life Satisfaction in High School-Aged Students in Belize. *International Journal of Psychological Studies*; Vol. 6, No. 4; 115-122.
- 67- Zhu, R, and X. He. (2015). How does women's life satisfaction respond to retirement? A two-stage analysis. *Economics Letters*. V.137, N.1: 118-122.